

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu**

Wytyczne dotyczące kosztów kwalifikowanych

1. WSTĘP	3
2. OGÓLNE WARUNKI DOTYCZĄCE KWALIFIKOWANIA KOSZTÓW	4
2.1 Okres kwalifikowalności kosztów w ramach przedsięwzięcia	4
2.2 Warunki kwalifikowalności kosztów	4
2.3 Podmiot uprawniony do ponoszenia kosztów kwalifikowanych	5
2.4 Zakaz podwójnego finansowania	5
2.5 Podatek od towarów i usług (VAT)	5
2.6 W odniesieniu do zadań dofinansowywanych z zagranicznych środków,	6
3. KATEGORIE KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH	6
3.1 Przygotowanie przedsięwzięcia	6
3.2 Koszty informacji i promocji	6
3.3 Realizacja przedsięwzięcia	6
3.3.1 Roboty budowlane	6
3.3.2 Środki trwałe, sprzęt i wyposażenie, wartości niematerialne i prawne	7
3.3.3. Pozostałe koszty	8
3.3.3.1. Edukacja ekologiczna	8
3.3.3.2. Profilaktyka zdrowotna dzieci zamieszkujących na obszarach województwa dolnośląskiego, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska	10
3.4. Państwowe jednostki budżetowe	10
3.5 Komponent Edukacji Ekologicznej Przedsięwzięcia	11
4. KATEGORIE KOSZTÓW NIEKWALIFIKOWANYCH	11
4.1. Koszty pośrednie	11
4.2. Kary umowne	11
4.3. Pozostałe kategorie kosztów niekwalifikowanych	11

1. WSTĘP

Niniejsze „Wytyczne dotyczące kosztów kwalifikowanych”, dalej zwane także „Wytycznymi” określają ogólne zasady kwalifikowalności kosztów oraz kategorie kosztów kwalifikowanych w przedsięwzięciach dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu (zwanego dalej „Funduszem”). Wytyczne są skierowane do Wnioskodawców/Beneficjentów w zakresie przygotowania Wniosku i późniejszego rozliczania umowy, a także są podstawą dla Funduszu do weryfikacji tych kosztów.

W przypadku zadań współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz środków pomocowych udzielanych na podstawie odrębnych umów międzynarodowych, za zgodą Zarządu Funduszu udzielaną indywidualnie w danym przypadku, można za nadrzędne uznać zasady tam obowiązujące w całości lub w części.

W przypadku zadań współfinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, za zgodą Zarządu Funduszu udzielaną indywidualnie w danym przypadku, można za nadrzędne uznać zasady tam obowiązujące w całości lub w części.

W przypadku naborów konkursowych, realizacji odrębnych programów i porozumień mogą zostać wprowadzone ograniczenia, wyłączenia lub uszczegółowienia dotyczące kosztów kwalifikowanych, które nie są określone w Wytycznych.

W stosunku do niniejszych Wytycznych stosuje się przepisy prawa krajowego m.in. zasady udzielania pomocy publicznej .

Zarząd Funduszu w poszczególnych pozycjach kosztów kwalifikowanych może dokonywać indywidualnej oceny poziomu dofinansowania, w tym w szczególności w przedsięwzięciach z zakresu edukacji ekologicznej.

2. OGÓLNE WARUNKI DOTYCZĄCE KWALIFIKOWANIA KOSZTÓW

Weryfikacja kosztów kwalifikowanych dokonywana jest na etapie:

- a) oceny wniosku o dofinansowanie - w celu zweryfikowania, czy przedstawione przedsięwzięcie może stanowić przedmiot dofinansowania środkami Funduszu oraz ustalenia kwoty/intensywności dofinansowania,
- b) przed podpisaniem umów - w celu weryfikacji poszczególnych pozycji harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- c) realizacji umowy - przy składanych przez Beneficjentów rozliczeniach w trakcie kontroli przedsięwzięcia lub w trakcie zmiany warunków umowy, np. w związku ze zmianą zakresu rzeczowego lub zmianą kosztów realizacji przedsięwzięcia.

2.1 Okres kwalifikowalności kosztów w ramach przedsięwzięcia

Fundusz może sfinansować koszty poniesione przed datą zawarcia umowy, jeżeli powstały one po dacie złożenia wniosku o dofinansowanie i jeżeli zostały one poniesione na pokrycie kosztów wskazanych do sfinansowania ze środków Funduszu w harmonogramie rzeczowo – finansowym.

Za datę poniesienia kosztu uznaje się datę wystawienia faktury, rachunku lub równoważnego dowodu księgowego.

2.2 Warunki kwalifikowalności kosztów

Za koszty kwalifikowane w ramach przedsięwzięcia uznane będą koszty faktycznie poniesione przez Beneficjenta spełniające wszystkie poniższe warunki łącznie:

- a) są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa,
- b) są niezbędne do realizacji przedsięwzięcia oraz zapewniają wdrożenie i funkcjonowanie przedsięwzięcia oraz uzyskanie określonego efektu ekologicznego,
- c) są poniesione przez Beneficjenta lub podmiot upoważniony do ponoszenia kosztów, zaakceptowany przez Fundusz,
- d) są zgodne z umową o dofinansowanie, w szczególności z aktualnym harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- e) są udokumentowane i możliwe do zidentyfikowania w szczególności poprzez wprowadzenie ich do ewidencji księgowej Beneficjenta oraz ustalone zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości,
- f) nie podlegają wyłączeniom z finansowania przez Fundusz („Kategorie kosztów niekwalifikowanych”).

2.3 Podmiot uprawniony do ponoszenia kosztów kwalifikowanych

Podmiotem uprawnionym do ponoszenia kosztów kwalifikowanych jest Beneficjent.

W uzasadnionych przypadkach i po akceptacji Funduszu może to być również inny podmiot. Jeżeli zakłada się udział podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów, należy przedłożyć dokument potwierdzający współpracę przy realizacji zadania.

2.4 Zakaz podwójnego finansowania

Niedozwolone jest podwójne finansowanie całkowitych lub częściowych kosztów przedsięwzięcia ze środków publicznych (krajowych, unijnych lub zagranicznych). Zakaz ten nie dotyczy pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE.

Jako przykłady podwójnego finansowania uznaje się:

- a) zrefundowanie tego samego kosztu w ramach różnych przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych środków publicznych, funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
- b) zakupienie środka trwałego ze środków unijnych/zagranicznych lub krajowych środków publicznych, a następnie uznanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego za kwalifikowane z krajowych środków publicznych,
- c) finansowanie wynagrodzenia osoby zaangażowanej w realizację przedsięwzięcia wykonującej zadania, które mieszczą się w zakresie obowiązków służbowych.

2.5 Podatek od towarów i usług (VAT)

Podatek od towarów i usług (VAT) nie jest kosztem kwalifikowanym.

Podatek VAT może być kosztem kwalifikowanym w przedsięwzięciach realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe i przedsięwzięciach z zakresu edukacji ekologicznej, ale tylko wówczas, gdy jest on faktycznie i ostatecznie ponoszony przez Beneficjenta, a Beneficjent nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego w jakiegokolwiek części, zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Podatek VAT, który można odliczyć, nie może być uznany za kwalifikowany, nawet jeżeli nie został faktycznie odzyskany przez Beneficjenta. Oznacza to, że w przypadkach, gdy Beneficjent może odliczyć podatek VAT, ale rezygnuje z tej możliwości, podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym. Ponadto Beneficjent zobowiązany jest złożyć oświadczenie, że w ramach realizowanego przedsięwzięcia nie będzie miał możliwości odliczenia podatku VAT poniesionego w związku z realizacją przedsięwzięcia.

2.6 W odniesieniu do zadań dofinansowywanych z zagranicznych środków, których koszt realizacji określony jest we właściwej walucie, przy przyjmowaniu pomocy ze środków Funduszu obowiązują dodatkowe zasady sprowadzające się do:

- a) określenia kosztów realizacji zadania oraz wielkości pomocy finansowej udzielonej ze środków Funduszu w układzie dwuwalutowym,
- b) dwukrotnego przeliczenia kursowego tych wartości – przy przyznawaniu pomocy oraz przy ostatnim uruchomieniu środków Funduszu,
- c) przyjęcie określonej wg powyższych zasad wysokości pomocy ze środków Funduszu jako wielkości granicznych niepodlegających przekroczeniu w ujęciu którejkolwiek z walut,
- d) uruchomienia pierwszej i kolejnych (z wyjątkiem ostatniej) transz finansowania jako zaliczek podlegających ostatecznemu rozliczeniu w trakcie uruchomienia ostatniej transzy po zakończeniu realizacji całego zadania objętego umową dotacji lub pożyczki,
- e) przyjmowanie jako podstawy uruchomienia transz finansowych, udokumentowanych kosztów realizacji określonych harmonogramem rzeczowo-finansowym.

3. KATEGORIE KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH

3.1 Przygotowanie przedsięwzięcia

Wojewódzki Fundusz jako kwalifikowane uznaje koszty przygotowania dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

3.2 Koszty informacji i promocji

Kwalifikowane są koszty informacji i promocji związane z upowszechnianiem informacji o tym, że przedsięwzięcie jest dofinansowane ze środków Funduszu (koszty działań wskazanych w „Instrukcji oznakowania przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW”, w tym m.in. tablic informacyjnych, naklejek na ruchome składniki i elementy wyposażenia, itp.).

3.3 Realizacja przedsięwzięcia

3.3.1 Roboty budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowane są koszty związane z dostawami/ zakupami/ usługami oraz podstawowymi robotami budowlano-montażowymi bezpośrednio związanymi z realizacją przedsięwzięcia, a decydujące o efekcie ekologicznym, m.in.:

- koszty infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją (instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, przyłącza doprowadzające media do obiektów technologicznych, itp.),
- koszty remontów, adaptacji obiektów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia,
- koszty materiałów, robót budowlano-montażowych, demontażowych i rozbiórkowych.

Roboty budowlane muszą być prowadzone zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności zgodnie z ustawą Prawo budowlane.

Ze środków Funduszu w ramach zadań związanych z unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest będą dofinansowane wyłącznie koszty dotyczące: demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania tych odpadów .

3.3.2 Środki trwałe, sprzęt i wyposażenie, wartości niematerialne i prawne

Wartość nabycia środków trwałych, które będą na stałe zainstalowane w ramach realizacji przedsięwzięcia, będzie kosztem kwalifikowanym pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych Beneficjenta.

W szczególności koszty te dotyczą nabycia:

- maszyn, urządzeń i materiałów wraz z kosztami dostawy (transportu, załadunku i wyładunku),
- narzędzi, przyrządów i aparatury,
- infrastruktury technicznej związanej z inwestycją,
- instalacji/montażu i uruchomienia środków trwałych.

Nabycie przenośnych środków trwałych, które nie będą na stałe zainstalowane w przedsięwzięciu np. specjalistyczne pojazdy do monitorowania sieci kanalizacyjnej, samochody ratownictwa chemicznego, samochody ratowniczo-gaśnicze, specjalne samochody, kontenery i pojemniki na odpady (w przypadku przedsięwzięć polegających na sortowaniu odpadów u źródła ich powstania), specjalistyczny sprzęt komputerowy, itp. może być uznane za koszt kwalifikowany po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- a) są niezbędne dla realizacji celu przedsięwzięcia bądź dla poprawnego funkcjonowania infrastruktury wytworzonej w wyniku realizacji przedsięwzięcia,
- b) zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem konieczności ich zakupu,
- c) zostaną wskazane w umowie o dofinansowanie,
- d) zostaną włączone w rejestr środków trwałych Beneficjenta oraz koszt ten będzie traktowany jako nakłady inwestycyjne zgodnie z ustawą o rachunkowości,
- e) są ekonomicznie uzasadnione.

Kosztem kwalifikowanym są również koszty nabycia sprzętu i wyposażenia, które nie stanowią środków trwałych zgodnie z zasadami obowiązującymi u danego Beneficjenta, o ile nie są sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa.

Koszty eksploatacyjne, np. koszty przeglądów, części zamiennych, ubezpieczeń, paliwa, napraw, nie są kosztami kwalifikowanymi.

3.3.3. Pozostałe koszty

Do tej kategorii kosztów zaliczamy wszystkie pozostałe koszty, które są związane z realizacją przedsięwzięcia, a nie zawierają się we wskazanych wcześniej kategoriach kosztów kwalifikowanych realizacji przedsięwzięcia. Obejmują one, w szczególności usługi obce, wynagrodzenia oraz materiały zużywalne, bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem:

3.3.3.1. Edukacja ekologiczna

W ramach zadań z zakresu edukacji ekologicznej wyróżnia się następujące rodzaje działań oraz odpowiadające im koszty kwalifikowane:

1. Rozwój bazy służącej edukacji ekologicznej prowadzonej przez podmioty realizujące program edukacji ekologicznej w prowadzonych przez siebie ośrodkach edukacyjnych: parki narodowe, parki krajobrazowe, Lasy Państwowe oraz podmioty prowadzące ośrodki edukacyjne realizujące edukację ekologiczną dla co najmniej 3.000 osób rocznie, a także rozwój ogólnodostępnej infrastruktury edukacji ekologicznej: koszty zakupu lub wykonania elementów infrastruktury edukacyjnej, w tym na ścieżkach dydaktycznych,

2. Ogólnodostępna infrastruktura edukacji ekologicznej, w tym ścieżki przyrodnicze: koszty zakupu lub wykonania elementów infrastruktury edukacyjnej;

3. Realizacja programu edukacyjnego przez podmioty realizujące program edukacji ekologicznej w prowadzonych przez siebie ośrodkach edukacyjnych: parki narodowe, parki krajobrazowe, Lasy Państwowe oraz podmioty prowadzące ośrodki edukacyjne realizujące edukację ekologiczną dla co najmniej 3.000 osób rocznie, przy czym:

- czas trwania zajęć edukacyjnych musi wynosić minimum 4 godziny zegarowe dziennie (czas trwania zajęć może być podzielony),
- do czasu trwania zajęć edukacyjnych nie wlicza się czasu związanego z dojazdem do i z miejsca edukacji,
- nie są uprawnieni do otrzymania dofinansowania opiekunowie grup,
- maksymalna kwota dotacji na 1 osobę uprawnioną za 1 dzień trwania edukacji wynosi 25,00 zł i ustalona jest przez Zarząd Funduszu jako wskaźnik przyjęty zgodnie z §2 ust 3 „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji”, stanowiących załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej Nr 69/2018 z dnia 11.05.2018r.

Koszty kwalifikowane: koszty zakupu materiałów, sprzętu i pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji programu, wynagrodzenia osób prowadzących zajęcia edukacyjne, koszty zbiorowego transportu uczestników zajęć, koszty wyżywienia i noclegów dla uczestników zajęć;

4. Program edukacji ekologicznej (zestaw zintegrowanych działań o określonych celach i dobranych, różnorodnych metodach, realizowany w określonym czasie i na określonym obszarze o zasięgu co najmniej gminnym): koszty zgodne z kosztami kwalifikowanymi dla poszczególnych rodzajów działań, wymienionych w podpunktach 5-10;

5. Akcje edukacyjne (jednorazowe lub cykliczne imprezy, wydarzenia mające charakter edukacyjny, skierowane do określonej grupy odbiorców o zasięgu co najmniej gminnym) i kampanie edukacyjne (upowszechnienie wiedzy na dany temat z wykorzystaniem różnorodnych metod przekazywania informacji o zasięgu co najmniej gminnym): koszty zakupu materiałów i sprzętu bezpośrednio związanych z prowadzonym działaniem, z wyłączeniem sprzętu elektronicznego i optycznego;

6. Warsztaty i szkolenia (kompleksowe projekty szkoleniowe w formie zajęć stacjonarnych i terenowych): opracowanie merytoryczne i graficzne, tłumaczenia techniczne przygotowanie do druku i druk materiałów szkoleniowych, koszty zbiorowego transportu uczestników, wynajem sal wraz z oprzyrządowaniem multimedialnym (z wyłączeniem wynajmu sal własnych), honoraria kadry szkoleniowej;

7. Media informacyjne (programy telewizyjne, audycje radiowe i artykuły prasowe w czasopiśmie ogólnotematycznych): koszty produkcji materiałów medialnych oraz ich emisji i publikacji.

8. Wystawy/konkursy o zasięgu co najmniej gminnym: wynajem sal wraz z oprzyrządowaniem multimedialnym (z wyłączeniem wynajmu sal własnych) na cele rozstrzygnięcia konkursu/prezentacji wystawy, koszty przygotowania i wykonania ekspozycji prac, nagrody w ramach konkursów edukacyjnych z wyłączeniem nagród pieniężnych:

- nagrody indywidualne: wydawnictwa, art. szkolne, sprzęt sportowo-turystyczny i fotograficzny, gry dydaktyczne, sprzęt ogrodniczy, drobny sprzęt elektroniczny, sadzonki roślin, torby ekologiczne, drobne upominki;
- nagrody zbiorowe, oprócz w/w również: pomoce dydaktyczne (np. plansze edukacyjne, mikroskopy, mapy, wyposażenie pracowni szkolnych), wyjazdy edukacyjno- przyrodniczo-krajoznawcze na terenie Polski;

9. Konferencje, z wyłączeniem konferencji odbywających się poza granicami kraju: opracowanie merytoryczne i graficzne, tłumaczenia, techniczne przygotowanie do druku i druk wydawnictw (w postaci zwartej, osobnej publikacji, w formie papierowej i/lub elektronicznej) oraz koszty ich dystrybucji, wynajem sal wraz z oprzyrządowaniem multimedialnym (z wyłączeniem wynajmu sal własnych), honoraria prelegentów;

10. Bezpłatne wydawnictwa standardowe (np. książki, monografie, albumy, atlasy, czasopisma ekologiczne, bez podręczników i skryptów) oraz wydawnictwa multimedialne (np. programy i gry o tematyce ekologicznej): opracowanie merytoryczne i graficzne, tłumaczenia, techniczne przygotowanie do druku i druk oraz koszty dystrybucji, koszty produkcji płyt i ich dystrybucji;

11. Koszty uznane jako kwalifikowane w ramach wszystkich powyższych działań:

- a. **koszty publikacji internetowych:** merytoryczne i graficzne opracowanie materiałów;
- b. **koszty materiałów informacyjno-edukacyjnych:** koszt produkcji i emisji spotów telewizyjnych, radiowych, oraz zajawek prasowych, opracowanie merytoryczne i graficzne, tłumaczenia, techniczne przygotowanie do druku i druk lub zakup materiałów informacyjno-promocyjnych (np.: billboardy, plakaty, banery, ulotki, broszury, zaproszenia itp.), koszty dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- c. **inne** koszty uznane indywidualną decyzją Zarządu, na podstawie odrębnego wniosku beneficjenta uzasadniającego ich włączenie;

3.3.3.2. Profilaktyka zdrowotna dzieci zamieszkujących na obszarach województwa dolnośląskiego, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska

W ramach zadań z profilaktyki zdrowotnej dzieci zamieszkujących na obszarach województwa dolnośląskiego, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska kosztami kwalifikowanymi są koszty: noclegów, wyżywienia i transportu uczestników profilaktyki uprawnionych do dofinansowania, przy czym:

- podmiotem dotacji są dzieci i młodzież w wieku **od 9 do 16 lat** zamieszkujące miejscowości, w których występują przekroczenia standardów jakości środowiska. Wykaz miejscowości ustalany jest corocznie decyzją Zarządu Funduszu w oparciu o wyniki badań monitoringowych środowiska otrzymane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu i podawany wraz z ogłoszeniem o naborze wniosków,
- przedmiotem dotowania jest uczestnictwo w okresie letnich wakacji szkolnych w zorganizowanych formach wypoczynku odbywających się na terenie Polski,
- kwota dotacji na 1 osobę uprawnioną za 1 dzień trwania wypoczynku wynosi 10,00 zł i ustalona jest przez Zarząd Funduszu jako wskaźnik przyjęty zgodnie z §2 ust 3 „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji”, stanowiących załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej Nr 69/2018 z dnia 11.05.2018r.,
- okres wypoczynku nie może być krótszy niż **14 dni** kalendarzowych,
- w przypadku turnusu trwającego dłużej dotacja przyznawana jest tylko na 14 dni,
- nie jest możliwe dotowanie udziału tej samej osoby w kilku turnusach tego samego organizatora.

3.4. Państwowe jednostki budżetowe

W przypadku zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe koszty kwalifikowane w ramach każdego zadania przyjmowane są indywidualną decyzją Zarządu.

3.5 Komponent Edukacji Ekologicznej Przedsięwzięcia

W przypadku, gdy działania edukacyjne nie stanowią głównego celu realizacji przedsięwzięcia, a mają charakter dodatkowy, tj. stanowią Komponent Edukacji Ekologicznej Przedsięwzięcia, służący zwiększeniu świadomości ekologicznej, wówczas:

- koszty związane z realizacją działań edukacyjnych mogą zostać uznane za kwalifikowane w okresie realizacji przedsięwzięcia tylko i wyłącznie wtedy, jeżeli realizacja komponentu edukacyjnego jest działaniem wymaganym (obligatoryjnym) przez Fundusz w związku z realizacją przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków Fundusz o nieedukacyjnym charakterze (np. inwestycyjnym).

4. KATEGORIE KOSZTÓW NIEKWALIFIKOWANYCH

4.1. Koszty pośrednie

Koszty pośrednie to dodatkowe koszty funkcjonowania jednostki, ponoszone w związku z realizacją przedsięwzięcia (tj. wszystkie koszty, które nie mogą być jednoznacznie wskazane przez Beneficjenta jako bezpośrednio związane z przedsięwzięciem, ale które można wskazać i uzasadnić w ramach systemu rachunkowości jako poniesione w związku z bezpośrednimi kosztami kwalifikowanymi projektu), uznaje się za niekwalifikowane.

4.2. Kary umowne

Wysokość kar umownych naliczonych wykonawcom do dnia rozliczenia finansowego i rzeczowego zadania obniża koszt kwalifikowany zadania.

4.3. Pozostałe kategorie kosztów niekwalifikowanych

1. Za koszty niekwalifikowane uznaje się w szczególności:
 - podatek od towarów i usług VAT – z wyłączeniem przedsięwzięć realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe i przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej, zgodnie z opisem zawartym w punkcie „Podatek od towarów i usług VAT”,
 - koszty opracowania i rozliczania wniosku o dofinansowanie (np. koszt wypełnienia formularza wniosku),
 - odsetki i prowizje od kredytów, pożyczek, różnice kursowe,
 - prowizje z tytułu poręczeń i gwarancji w okresie realizacji inwestycji,
 - odsetki za zwłokę,
 - opłaty z tytułu kar i grzywien,
 - koszty związane z organizacją procesu inwestycyjnego (kosztów obsługi prawnej, opłat notarialnych, prac geodezyjnych itp.),
 - koszty opracowania dokumentacji, studiów przedprojektowych, za wyjątkiem zadań na które udzielana jest pomoc finansowa na wykonanie dokumentacji określonej w art. 400a ust. 1 pkt 39 ustawy Prawo Ochrony Środowiska,

- opracowanie ekspertyz związanych z realizacją dofinansowywanych zadań,
 - pozyskanie nieruchomości, np.: zakup budynków, wykupy gruntów, kosztów dzierżawy, podatku od nieruchomości itp.
 - koszty dróg, chodników i innych ciągów komunikacyjnych niezwiązanych bezpośrednio z uzyskaniem efektu ekologicznego – z wyjątkiem docelowych dróg technologicznych i odtworzenia nawierzchni ^{*1}
 - wykonanie linii telefonicznych,
 - obsługę inwestycyjną (prowizji inwestora zastępczego, nadzorów inwestorskich, autorskich itp.),
 - przyłącza gazowe, kanalizacyjne i wodociągowe do gospodarstw domowych,
 - zysk podmiotu w przypadku gdy zadanie lub jego elementy są realizowane siłami własnymi,
 - koszty związane z amortyzacją środków trwałych,
 - rezerwy na poczet możliwych przyszłych strat i zadłużenia,
 - kapitał założycielski i inwestycje finansowe,
 - koszty odtworzenia pokryć dachowych w przypadku unieszkodliwiania azbestu,
2. Koszty robót budowlanych w rozumieniu prawa budowlanego, ponoszone w ramach zadań z zakresu edukacji ekologicznej, są kosztami niekwalifikowanymi.

^{*1} Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego (t.j. Dz.U. z 2016, poz. 1264) w celu prowadzenia robót zezwolenie na zajęcie pasa drogowego powinno określać warunki przywrócenia pasa drogowego do poprzedniego stanu użyteczności. W związku z powyższym, wydatki poniesione na prace związane z odtworzeniem pasa drogowego w zakresie wynikającym z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego będą mogły być uznane za kwalifikowalne, jeżeli będą zgodne z pozostałym warunkami dotyczącymi kwalifikowania wydatków obowiązującymi w Funduszu. Również w przypadku, gdy zezwolenie na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót nałoży na beneficjenta Funduszu obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót, to wydatki związane z odtworzeniem pasa drogowego poza pasem prowadzonych robót będą mogły być uznane za kwalifikowane i finansowane tylko i wyłącznie w formie pożyczki. Pas robót należy rozumieć jako tę część pasa drogowego, w której są bezpośrednio prowadzone roboty.